

Godišnje izvješće UG NARKO-NE za 2008. godinu

A. Osvrt predsjednika Udruženja

Prof.dr. Ismet Dizdarević, predsjednik UG NARKO- NE

B. Menadžment

S. Magdalena Schildknecht, direktorica UG NARKO-NE

C. Stariji brat, starija sestra

Alma Hadžiskakić, dipl scr., projekt koordinatorica

D. Intercity teatar projekat 2008

Mirela Vrana, dipl. politolog, projekt koordinatorica

E. Preventivni magazin PREVENTEEN

Mirela Vrana, dipl. politolog, projekt koordinatorica

F. Interkulturalne Kreativne sedmice/tjedni IKS

S. Magdalena Schildknecht, direktorica UG NARKO-NE

G. Usavršavanje pripravnika za preventivni rad sa socijalno isključenom djecom i mladima

Nerma Daut, dipl.psih., projekt koordinatorica

H. Prevencijada i proslava Dana Udruženja NARKO-NE

Mirela Vrana, dipl. politolog, projekt koordinatorica

I. Rukovodstvo organizacije, Upravni odbor

S. Magdalena Schildknecht, direktorica UG NARKO-NE

A. Osvrt predsjednika Udruženja

Prof.dr. Ismet Dizdarević, predsjednik UG NARKO- NE

Uspon preventivnog djelovanja

Analiza dosadašnjeg djelovanja našeg udruženja, Udruženja za prevenciju ovisnosti, pokazuje **napredak** u raznim oblicima kontinuiranog djelovanja aktera Udruženja. Napredak je vidljiv i *u izboru i strukturi sadržaja i u modelima praktičnog aktiviteta mladih*. Mladi ljudi su ispoljili izraziti senzibilitet za latentne, pojavno naslućujući i manje vidljive simptome ovisnosti, izabrali i adekvatno primjenjivali primjerene modele prevencije ovisnosti i značajki evaluirali ishode svoga fleksibilnog djelovanja. Ishodi konstruktivnog djelovanja su *vidljivi u procesima i ishodima* koncipiranih i realiziranih projekata.

Volonterski rad mladih i odraslih u ostvarivanju stalno prisutne društvene potrebe za socijalno uključivanje i pružanje psihosocijalne podrške vulnerabilnoj djeci, sadržanom u okvirima višegodišnjeg projekta *Stariji brat, starija sestra*, pokazao je domete i očite vrijednosti tokova i ishoda aktiviteta mladih kao i odraslih, posebno onih pojedinaca koji su *razumjeli plemenitost, humanističku opravdanost i punu društvenu vrijednost* ovog projekta. Sve što su činili i učinili nositelji i realizatori raznovrsnih projektnih aktivnosti – druženje volontera i djece, supervizije stručnih saradnika, edukacije volontera, organiziranje konferencije i drugim vidovima djelovanja - predstavlja značajni doprinos **povećanju** socijalne uključenosti djece i **širenju** projekta.

Ishodi ostvarivanja projekta «Putokazi u zdravije društvo» nedvojbeno pokazuje kako se i koliko akteri projekta, ustvari u okvirima dva konstruktivna smjera djelovanja – «Intercity teatar projekat» i «Preventeen» - doprinijeli u ukazivanju na *uzroke i posljedice ovisnosti*, na osposobljavanju mladih u potrebi i načinima aktivnog sudjelovanja u rješavanju problema ovisnosti i, u **suradnji** sa relevantnim akterima u općinama, u organiziranju okruglih stolova. Okrugli stolovi omogućavaju bolje sagledavanje stvarnih problema ovisnosti u sredinama u kojima se organiziraju. «Preventeen», interaktivni preventivni magazin za mlade, je važno i djelotvorno glasilo mladih. U pet publiciranih «Preventeen» pokazao je i izborom sadržaja, načinom uređivanja i širini distribuiranja da, vrlo uspješno, ostvaruje **preventivno opravdane** zamisli i ciljeve.

Sve ono što se ranije uradilo i što će se, sudeći prema vidljivim uspjesima i dalje raditi u organiziranju «Interkulturalnih kreativnih sedmica IKS» i u «Usavršavanja pripravnika za preventivni rad sa socijalno isključenom djecom i mladim», su reljefni pokazatelji *širine, društvene korisnosti i ovisno preventivne djelotvornosti Udruženja*. Mladi, u okvirima ovih projekata, pokazuju koliko mogu doprinijeti kulturnom životu u sredinama u kojima djeluju i koliko stvarno, aktivnim praktičnim djelovanjem, ostvaruju pogodne uvjete za zabavu mladih. Analize procesa i ishoda osposobljavanje pripravnika za profesionalno djelovanje, za rad u poslovnim strukturama vladinih socijalnih i pedagoških ustanova kao i razvijanje partnerske saradnje između NARKO-NE i vladinih obrazovnih i socijalnih ustanova jasno pokazuje koliko Udruženje, u svojim zamislama i praktičnom aktivitetu, nastoji da doprinese **smanjivanju** broja potencijalno mogućih ovisnika.

Stalnom usponu preventivnog djelovanja «NARKO-NE» je plod aktivnog sudjelovanja članova Upravnog odbora u raznovrsnim vidovima djelovanja i to ne samo plodonosnom razmatranju i odlučivanju o projektima, već i u praktičnom radu, u *neposrednoj pomoći i podršci* mladih u ostvarivanju zajedničkih planova prevencije ovisnosti.

B. Menadžment

S. Magdalena Schildknecht, direktorica UG NARKO-NE

U 2008. godini se ističe kontinuiran razvoj četiri projekta za praktičnu primarnu prevenciju sa volonterima – studentima i srednjoškolicima - i sa edukativnim pilot projektom za pripravnike. U okviru strateškog plana stavili smo naglasak na razvoj ljudskih resursa, te timskog rada na nivou menadžmenta.

1. Razvoj tima

To da li ćemo jednog dana postati samoodrživa, na promjene fokusirana organizacija, ovisi o raznim faktorima. Najvažniji faktor je **tim**, čiji pojedinci trebaju biti svjesni mogućnosti za što jednostavnije i efikasnije djelovanje u menadžerskim zadacima. **Pojedinci kao članovi tima** trebaju imati sliku o sebi kao o kreativnoj osobi, uz ostvarivanje grupne kohezije i sinergijskog efekta u zajedničkom radu.

U 2008.g. ukupno 15 dana je uloženo u razvoj tima i to putem zajedničkog učenja menadžerskih vještina ili putem moderiranog procesa izgradnje tima.

09.-10.01.' 08. Pisanje projekta *Balkan Human Rights Network* – Aida Vezić

26.-27.01.' 08. Projekat *Humani razvoj i ljudska prava*, Jeremias Carvalho, Ljubica Spasevska i Enda John Byrne, Delta for the Balkans

11.02.' 08. *Menadžment usmjeren na ciljeve*, Andrea Mewaldt OEC Minhen

29.02.-07.03. *Konflikti, Stereotipi, Analiza problema u interkulturalnom radu*, Jeremias Carvalho, Ljubica Spasevska i Enda John Byrne, Delta for the Balkans

24.-27.9.'08. *Teambuilding*, Andrea Mewaldt OEC Minhen

2. Saradnja sa predstavnicima i stručnim saradnicima u bh. sistemu socijalne i zdravstvene zaštite i u obrazovnom sistemu

Dругu komponentu održivosti organizacije predstavlja integriranost našeg djelovanja u sistem socijalne i zdravstvene zaštite u BiH. U svakom projektu smo produbili suradnju sa stručnjacima i predstavnicima institucija sa čijim klijentima i mi radimo, dakle, sa školama, centrima za socijalni rad, fakultetima. Aktivnosti se odvijaju u **18 lokalnih zajednica**.

Tabela 1. Pregled općina sa kojima surađujemo i u kojima su provedeni naše projekti u 2008.g.

	Od ... do ..	Stariji brat, starija sestra	Intercity teatar	PREVEN-TEEN	Interkulturalne sedmice IKS	Razvoj programa	Usavršavanje pripravnika
Banja Luka	2007.	XX					
Busovača	2005.-		XXX	XX	XX		
Doboj	2003.-		XX			XXX	
Fojnica	2008.-		X	X			
Ilijaš	2008.-						X
Istočna Ilidža	2005.-	XXX	X	XX		X	X
Istočno Novo Sarajevo	2005.-	XXX	XX	XX		X	X
Mostar	2005.-'08.		XX			XXX	
Sarajevo, Centar	2004.-	XXXX		X			X
Sarajevo, Novi Grad	2003.-	XXXX	XX	XX		X	X
Sarajevo, Ilidža	2008.-	X					
Sokolac	2003.-		XXX	XX		XXX	
Tešanj	2006.-'08					XXX	
Vareš	2006-		XX	XX	XX	X	
Vitez	2002-		XX	XX	XXXXXXX	X	
Visoko	2006-08		X				
Vogošća	2004.-	XX					X
Zenica	2003.-	X	XX	X		XX	X

3. Razvoj programa i metoda primarne prevencije ovisnosti

a. Stručna osnova za izradu strategije i programa

Iskustvo u dosadašnjem radu pokazuje da je za uspjeh neophodna saradnja sa lokalnim akterima, koji rade sa mladima na političkom, obrazovnom, zdravstvenom, vjerskom, sportskom i kulturnom nivou. Stoga smo početkom juna 2008. godine publicirali „**Priručnik za izradu strategije i programa prevencije ovisnosti kao dijela strategije omladinske politike u lokalnoj zajednici**“ i poslali ga svim općinama u BiH. Brošura sadrži veliki broj informacija i materijala, koji su se u našem radu pokazali djelotvorni.

Selektivna i univerzalna prevencija

Znanstveni razvoj primarne prevencije ovisnosti razlikuje dva područja djelovanja, univerzalnu prevenciju kao pedagoško djelovanje, da bi djeca i mladi razvili životne vještine i stavove za zdrav i odgovoran život u zajednici, te selektivnu prevenciju, koja je posvećena djeci i mladima koji su pod rizikom od marginalizacije i zapadanja u nasilje, kriminalitet i ovisnost. Aktivnosti sa srednjoškolcima su usmjerene na univerzalnu prevenciju, dok projekat *Stariji brat, starija sestra* uključuje djecu riziko grupe.

4. Umrežavanje i lobiranje

Najvažniji događaji za lobiranje i umrežavanje su bile **dvije konferencije**:

1. Završna konferencija projekta „**Razvoj preventivnog programa u lokalnoj zajednici**“, 29.02.2008., održanoj u općini Novi Grad, na kojoj se, nakon prezentacije trogodišnjeg projekta „*Razvoj preventivnog programa u lokalnoj zajednici*“ i njegovih pozitivnih rezultata, diskutiralo sa partnerima, predstavnicima omladinske politike i prevencije ovisnosti iz 10 bh. općina. Dr. Ljubica Bogosavljević iz Opštine Arilje, Srbija, kao i Rada Lukić i Ševala Dokara, rukovodioci projekta „*Nacrt Strategije za mlade*“ iz općine Novi Grad, predstavile su primjere dobre prakse primarne prevencije ovisnosti na općinskom nivou.

2. Druga je bila konferencija projekta «**Stariji brat, starija sestra**», organizirana 05.11.2008.g. u Banjoj Luci, u organizaciji Nove Generacije i UG NARKO-NE, sa osnovnim ciljem konstituisanja platforme za partnerske nevladine organizacije, ustanove socijalne zaštite i fakultete, kako bi se projekat *Stariji brat, starija sestra*, kao projekt socijalnog uključivanja djece u riziku, mogao proširiti i razvijati i u drugim gradovima u BiH. Na konferenciji su učestvovali predstavnici ustanova iz sedam gradova u Bosni i Hercegovini: Bihaća, Doboja, Tuzle, Zenice, Sokoca, Foče i Mostara. Na Konferenciju su bili pozvani i predstavnici političnih institucija nadležnih za reformu sistema socijalne zaštite u BiH.

Direktorica i zaposlenici NARKO-NE u toku godine učestvovali su na oko 20 konferencija, radionica, promocija, okruglih stolova, izložbi, kao i na radnim sastancima organiziranim od strane drugih organizacija i ministarstava, a čije su teme imale dodira sa našim djelovanjem, npr. *maloljetničko prestupništvo, volonterski i omladinski rad, omladinska politika, IPA programi, NVO-politika*.

Redovno je i učešće predstavnika NARKO-NE na mjesečnim sastancima NVO vijeća, čiji smo član.

5. Rad sa javnošću

1. 05.12.2008.godine potpuno je obnovljena i stavljena u funkciju **web stranica udruženja**. Organizacija *Team Consulting* je u skladu sa našim željama izradila novi dizajn.

2. Volonteri su sticali vještina za **rad sa lokalnom javnošću**.

Intercity **teatar** projekat je namijenjen lokalnoj zajednici, a kroz Okrugli stol i predstave, proširile su se poruke mladih za prevenciju ovisnosti u šest općina.

Interkulturalne kreativne sedmice IKS su pratili lokalni mediji, a na završnim manifestacijama u Vitezu i u Varešu su učestvovali i predstavnici Švicarske ambasade i Švicarskog Caritasa.

Preventeen je od 9. mjeseca poslan na adrese 20 bh medija, kako bi im preporučili mlade ljude kao sagovornike.

Dan udruženja NARKO-NE, 06.12.2008. godine, bio je dobro popraćen od strane medija.

C. „Stariji brat, starija sestra“

Alma Hadžiskakić, dipl. scr., projekt koordinatorka

Projekat „Stariji brat, starija sestra“ ima za cilj socijalno uključivanje i pružanje psihosocijalne podrške vulnerabilnoj djeci, kroz volonterski angažman mladih i odraslih. Time se djeci daje podrška, koju ne dobijaju u porodici, pomaže im se da uspostavljaju normalne socijalne kontakte sa okolinom, kako bi se smanjila mogućnost devijacija u svim sferama bića, a time i njihova socijalna isključenost.

Projekat smo realizovali kroz **partnersku saradnju** sa JU Kantonalnim centrom za socijalni rad Sarajevo i Centrima za socijalni rad Istočna Ilidža i Istočno Novo Sarajevo. Osim toga, ostvarili smo i saradnju sa Fakultetom političkih nauka Sarajevo, Odsjekom za socijalni rad, te Filozofskim fakultetima na Palama i u Sarajevu, Odsjecima za pedagogiju i psihologiju.

U julu 2008. godine uspješno je okončan **četvrti ciklus**, a od oktobra 2008. godine započeli smo sa realizacijom **petog projektnog ciklusa**.

U prethodnom ciklusu, koji je trajao od septembra 2007. do jula 2008. godine, bili su uključeni 41 volonter i 41 dijete.

U 5. projektnom ciklusu, koji je započeo u septembru 2008., a trajati će do jula 2009. godine uključeno je **35 djece i 35 volontera** - studenti socijalnog rada, pedagogije i psihologije. Volonteri su podijeljeni u četiri

grupe. Jednu grupu čine volonteri koji su tri ili četiri godine u projektu, drugu grupu čine oni koji su dvije godine u projektu, a treću i četvrtu grupu čine oni koji su prvi put u projektu. U projekt su uključene Službe socijalne zaštite Centar, Novi Grad i Ilidža. Zbog nedostatka studenata u Istočnom Sarajevu nismo nastavili realizaciju projekta.

U 4. projektnom ciklusu bile su angažovane **četiri stručne saradnice**, dvije socijalne radnice i dva psihologa iz Centara za socijalni rad Sarajevo i Istočno Sarajevo, koje su pratile i podržavale volontere u njihovom radu sa djecom.

U 5. projektni ciklus uključena su **četiri stručna saradnika** iz Sarajeva, te projekt koordinatorka ispred JU Kantonalnog Centra za socijalni rad Sarajevo. Za rad sa grupama volontera koji su u projektu dvije ili više godina, angažovan je supervizor.

Od jula mjeseca, kao podrška **projekt koordinatorki** angažirana je **projekt asistentica**, Šejla Babić, student Socijalnog rada, koja je ujedno volonter u Projektu protekle tri godine.

*U toku 2008. godine kontinuirano se radilo na realizaciji **glavnih projektnih aktivnosti**:*

- **Druženje volontera i djece:** učenje, odlasci u pozorište, kino, ZOO vrt, šetnju ili na igralište, na radionice ili na neke druge sportske i kulturne manifestacije; u prosjeku *jednom* sedmično.
- **Supervizija, savjetodavni sastanci i radionice** za rad na sebi, za volontere: razgovor o iskustvima u druženju sa djecom i eventualnim poteškoćama, refleksija o profesionalnim vještinama; dva puta mjesečno
- Aktivnosti dviju **radnih grupa volontera**: organizacija, fundraising, monitoring i javni rad, vođenje radionica kreativnog i zabavnog karaktera za djecu i volontere
- **Supervizija stručnih saradnika**: razvoj projekta i podrška u radu sa volonterima, održano je sedam monitoring sastanaka i tri supervizije. Superviziju je vodila supervizor Nermina Vehabović-Rudež
- **Evaluacija, monitoring i izvještavanje** partnera i saradnika o toku projekta.

*Pored navedenog, tokom 2008. godine realizirane su i neke **posebne aktivnosti i događaji**:*

- **Izleti** za djecu, volontere i stručne saradnike na Vrelo Bosne, 20.4.2008.g. i na Bijambare, 26.06.2008.godine.
- **Dodatna edukacija za volontere** - Pored pripreme edukacije volonteri su od 9. do 12.09.2008.godine, na Bistričaku učestvovali i na seminaru „*Suočavanje sa posljedicama traumatskog iskustva kao 'starija sestra' ili 'stariji brat'*“, koji su vodila tri stručnjaka iz Švicarske: Franziska Greber, Cornelia Kranich i Hans Strub. Inače, ovi stručnjaci u Švicarskoj vode „Interventionsstelle gegen Häusliche Gewalt IST“ (Intervencije protiv kućnog nasilja IST, Kanton Zuerich).
- **Evaluacija** - U periodu od 27.01 do 6.02.2008. godine, prvi put je urađena evaluacija projekta, od strane vanjskog evaluatora, mr Irene Madžoski Schilde i Maje Dragović, savjetnica iz firme „Open Europe Consulting“ iz Minhena. Na osnovu urađena 44 intervjua, sa djecom, volonterima i stručnim suradnicima, evaluacija je pokazala da Projekat znatno povećava socijalnu uključenost djece.
- „**Druga konferencija projekta *Stariji brat, starija sestra*** - Socijalno uključivanje djece u riziku kroz volonterski angažman mladih i odraslih“, održana je 05.11.2008.godine u Banjoj Luci, s ciljem formiranja Platforme za širenje projekta i u drugim gradovima Bosne i Hercegovine.

Projekat je u 2008. godini finansiran od strane njemačkog **donatora Renovabis**.

D. Intercity teatar projekat 2008.

Mirela Vrana, dipl. politolog, projekt koordinatorka

Projekat „*Putokazi u zdravije društvo*“ sastoji se iz dva dijela „*Intercity teatar projekat*“ i „*Preventeen*“. Originalnost projekta je u povezivanju i uključivanju svih relevantnih aktera bh društva kroz direktnu saradnju sa mladima i zajedničko djelovanje na polju prevencije ovisnosti.

Direktni korisnici **Intercity teatar projekta** su **22 mlade osobe iz šest bh gradova**, jednako spolno i etnički zastupljeni. Posebnost Projekta je u tome što mladi nakon edukacije iz prvog dijela projekta, praktično primjenjuju stečena iskustva, vještine i znanja, organizirajući u svakom gradu dvodnevni događaj za mlade iz drugih gradova, vršnjake i cjelokupnu lokalnu zajednicu. U okviru događaja, mladi pripremaju i izvode svoju predstavu, učestvuju u Okruglom stolu, putem dodatnog Programa promoviraju svoje vršnjake, koji su uključeni u Sekcije i na taj način ukazuju na zdrave alternative provođenja

slobodnog vremena u svom gradu. Također, zadatak mladih kao domaćina je, da u saradnji sa lokalnim akterima, obezbijede i potrebnu logistiku za ostatak tima.

Okrugli sto sa nazivom **“Prevencijom protiv ovisnosti u našem gradu“** sa lokalnim akterima u gradovima iz kojih mladi dolaze, je novi prateći element predstave. Ideja je da mladi zajedno sa svim relevantnim lokalnim akterima, uz pomoć Okruglog stola dobiju sliku stanja prevencije ovisnosti u svom gradu, kao i da donesu zajednički plan djelovanja za narednu godinu dana. Do sada su uz predstavu organizirana tri Okrugla stola: na Sokocu, u Busovači i u Fojnici.

Kako bi većem broju mladih pružili mogućnost učešća u Projektu, u ovoj fazi smo uključili i općinu Fojnica, budući da u potpunosti odgovara kriterijima koje uzimamo u obzir prilikom rada: etnički pomiješana sredina, dislocirana škola u drugom gradu, mali grad koji ne pruža mnogo zdravih alternativa mladima za provođenje slobodnog vremena, zainteresiranost lokalnih aktera za saradnju i motiviranost mladih za učešće. Također, u Školi „28 juni“ u Istočnom Novom Sarajevu uključili smo mlade iz obje škole (Turistička i Gimnazija). Ova škola nema etničkih podjela, ali podijeljeni su po strukama, tako da se mladi uopće ne poznaju i nemaju prilike za druženje.

Novi projektni ciklus započeo je u **aprilu 2008.** godine.

- 16/22.06.'08. Sedmodnevni kamp u Vogošći iz prevencije ovisnosti, pedagogije doživljaja, osnova teatra i osmišljavanja predstave i kvalitetnog zdravog provođenja slobodnog vremena
- 19/23. ----' 08. Trodnevni edukacijski seminar u o prevenciji ovisnosti, osnovama teatra i organizaciji u Franjevačkom studentskom domu u Sarajevu
- 22.08.08.g Premijerno izvedena predstava „Korak u bolju budućnost“ u SOS društvenom centru «Herman Gmeiner» u Sarajevu

Izvođenje ove predstave po gradovima:

- 13/14.09.'08. - Sokolac
- 25/26.10.'08. - Busovača
- 11.10.'08. - Frama fest Sarajevo
- 15/16.11.'08. - Fojnica
- 06.12.'08. - Dan UG NARKO-NE Sarajevo

Organiziranje i učestvovanje na Okruglom stolu po gradovima:

Tokom izvođenja predstava Općine iz kojih dolaze mladi pokazale su gostoprimstvo i želju za sudjelovanjem u organizaciji događaja, tako da su sukladno svojim finansijskim mogućnostima pomogle mladima.

Lokalni akteri koji su uzeli učešća su uglavnom oni koji već rade sa mladima i na programima prevencije ovisnosti i zdravih aktivnosti za mlade: predsjednica Crvenog križa Sokolac, zamjenik predsjednika Crvenog križa Fojnica, profesorica Demokracije i ljudskih prava Fojnica, predstavnica Policijske uprave Fojnica, predstavnici Vijeća učenika iz ovih gradova i Referent za mlade iz Busovače.

Donatori: Dachverband der deutschen Caritas DCV, Federalno ministarstvo zdravstva BiH.

E. Preventivni magazin PREVENTEEN

Mirela Vrana, dipl. Politolog

Preventeen je prvi **interaktivni preventivni magazin za mlade** u BiH koji se bavi prevencijom ovisnosti i unaprjeđenjem zdravlja. Nastao je kao reakcija na senzacionalistički pristup informiranja medija o ovisnosti i nedostatka interaktivnih omladinskih medija, koji bi podstakli dijalog između mladih različitih generacija širom BiH, kao i unaprijedili komunikaciju između mladih i odraslih.

Direktni korisnici Magazina za mlade *Preventeen* je **30 mladih osoba** dopisnika i članova redakcije koji učestvuju u izradi magazina. Indirektni korisnici su **7200 čitalaca** srednjoškolaca u preko **60 škola** gdje distribuiramo magazin i **200** stručnih saradnika, koji učestvuju u pripremi, izradi i dizajnu magazina.

Izlazi **četiri puta godišnje**, a u njegovoj izradi i distribuciji učestvuje **30** mladih srednjoškolaca i studenata iz deset bh općina. **Distribuiru** se u **60 općina** sa kojima saradujemo.

Konkretne projektne aktivnosti *Preventeen*-a započele su redakcijskim i dopisničkim sastancima u vezi sa izlaskom prvog broja magazana za ovu godinu. Nakon toga otvoren je natječaj za novu grupu dopisnika.

Sa novom grupom proširilo smo naše dopisništvo i na općinu Kalesiju, sa kojom do sad nismo imali saradnju.

Temе brojeva Preventeena u 2008.godini bile su:

„**Alkoholizam**“, izašao u martu

„**18 godina, sad sam neovisan/a**“, izašao u maju

„**Trendseteri - šta je stvarno cool**“, izašao u septembru

„**Prevenција ovisnosti kroz volonterski rad**“, izašao u decembru

Suradnja:

HKO Kruh sv. Ante

EMAUS - Udruga Katoličkih studenata,

Sarajevo Franjevački studentski dom,

Sarajevo, FRAMA - Udruga katoličke franjevačke mladeži, BiH

Donatori: Dachverband der deutschen Caritas DCV, Federalno ministarstvo zdravstva Bosne i Hercegovine.

F. Interkulturalne kreativne sedmice/tjedni 19.07. – 16.08.08.g. u Vitezu i u Varešu

S. Magdalena Schildknecht, direktorica UG NARKO-NE

Mladi su glavni i najuspješniji akteri u prevenciji ovisnosti, a sa podrškom općine i škole mogu i puno doprinijeti sretnom životu u zajednici.

U Vitezu i Varešu su se mogli vidjeti konkretni primjeri ove poruke. Naime, mjesec dana, od **19.07. – 16.08.2008.** godine, u svakom gradu je, po sedam studenata Visoke škole za umjetnosti ZhdK, Pedagoške visoke škole PHZ, te Visoke škole za socijalni rad HSA iz Švicarske i 15 srednjoškolaca, organizirali kreativne i zabavne aktivnosti i tako obnovili i uljepšali njihov grad.

Pod motom „Mi se brinemo o Varešu“ mladi su odlučili da će zajedno obnoviti njihova omiljena mjesta za druženje: Ljubavni park i Partizan, staro košarkaško igralište u Majdanu. Na Starom kamenom mostu su stavili spomenik za dvoje mladih zaljubljenih ljudi, koji – kako kaže legenda – nisu mogli biti skupa, jer je ona bila kršćanka, a mladić musliman.

U Vitezu se projekat sprovodi već sedmi put. Mladi su realizirali dvije ideje. Obnovili su i uljepšali košarkaško igralište između Srednje i Osnovne škole. Druga grupa je izradila muzičke instrumente kao što su bubnjevi, kišni instrument i shakeri, koje su poklonili djeci u vrtiću i plesnoj skupini Roma.

Na završnoj manifestaciji u Vitezu i u Varešu mladi su javnosti predstavili rezultate njihovog volonterskog angažmana i proslavili njihov doprinos zdravom društvu zajedničkom feštom.

Zajedničke aktivnosti

01. – 17.07. 2008. Program od šest radionica o prevenciji ovisnosti. Treneri: tri pripravnika

22.07.2008. Upoznavanje i druženje svih 45 učesnika u Visokom. Tim Superbus iz Sarajeva

27.08.2008. Refleksija i roštilj u Varešu, sa učesnicima iz Viteza i Vareša i sa NARKO-NE-timom

08.11.2008. Verein IDEMO: dobitnik nagrade youngCaritasa u Švicarskoj kao najbolji socijalni projekat

Voditelji

Vitez Vanja Milinović, studentica hr. i engl. jezika, Vitez

Vareš Adis Vezir, student žurnalistike, Vareš

Partneri

Verein IDEMO, Udruženje koje su osnovali bivši učesnici projekta u Švicarskoj

Općina Vitez, Marija Grabovac, pomoćnica za Društvene djelatnosti

Općina Vareš Rusmir Berberović, pomoćnik načelnika za Društvene djelatnosti i BIZ.

G. Usavršavanje pripravnika za preventivni rad sa socijalno isključenom djecom i mladima, 01.03.2008.- 31.10./31.12.2008.

Nerma Daut, dipl.psih., projekt koordinatorica

Ideja za ovaj projekat proizašla je iz potrebe za preventivnim radom sa socijalno isključenom djecom i mladima, kao i iz potrebe za zapošljavanjem i profesionalnim usavršavanjem mladih ljudi.

Grupu pripravnika uključenih u ovaj projekat sačinjavalo je **9 mladih** ljudi iz Sarajeva, Istočnog Sarajeva i Zenice, koji su nakon okončanja studija potpisali sa UG NARKO-NE svoj prvi ugovor o radu. .

Projekat je implementiran u **suradnji sa četiri javne ustanove sa područja Federacije BiH i Republike Srpske**, a to su: JU Kantonalni centar za socijalni rad – Služba socijalne zaštite Vogošća i Služba socijalne zaštite Ilijaš (Tihana Majstorović, Dejan Miković, Alisa Muratović i Andrea Mijatović); Centar za socijalni rad Istočno Novo Sarajevo (Milena Tambur); Centar za socijalni rad Istočna Ilidža (Danijela Perišić); O.Š. «Skender Kulenović» iz Zenice (Anela Vehabović, Minela Imamović, Kanita Kulić).

Projektne aktivnosti bile su usmjerene prema sljedećim poljima rada:

a) Osposobljavanje pripravnika za profesionalno djelovanje u oblasti omladinskog, savjetodavnog, preventivnog i edukativnog rada sa djecom i mladima – edukativni program u NARKO-NE, jedanput sedmično

Od 03.04.2008.g., kada je održan prvi studijski dan, pa do 31.12. održano je ukupno **30 studijskih dana/seminara**. Voditelji seminara su bili kako predavači iz NARKO-NE, tako i vanjski predavači.

U sklopu edukativnog programa, pripravnici su organizirali i posjete drugim organizacijama koje se bave radom sa socijalno isključenom djecom i mladima.

b) Osposobljavanje pripravnika za rad u poslovnim strukturama vladinih socijalnih i pedagoških ustanova, kao i za rad u nevladinoj organizaciji – rad u školi ili Centru za socijalni rad tokom četiri dana u sedmici; rad u projektima NARKO-NE

Pored svakodnevnog rada u Centru za socijalni rad ili školi tokom četiri dana u sedmici, pripravnici su učestvovali su i na brojnim edukacijama, seminarima i projektima koji su bili organizirani u sklopu ovih institucija, što je dodatno doprinijelo njihovom usavršavanju.

Ono što predstavlja poseban značaj projekta jeste činjenica da su pripravnici pored uključivanja u postojeću strukturu rada uveli i neke nove metode i pristupe u radu sa grupama djece i mladih.

Pripravnici su učestvovali i u radu na drugim projektima NARKO-NE, gdje su vodili radionice na temu prevencije ovisnosti i učestvovali u organizaciji i vođenju kampova i seminara za mlade.

c) Razvijanje partnerske suradnje između NARKO-NE i vladinih obrazovnih i socijalnih ustanova – monitoring i supervizija za mentore

Rad pripravnika u ustanovama su pratili i podržavali mentori,iskusni stručnjaci zaposleni u tim ustanovama. S ciljem pružanja podrške mentorima u njihovom radu sa pripravnici, kao i sa ciljem praćenja toka projekta, održano je **5 supervizijskih sastanka**, koje je vodila supervizor Nermina Vehabović-Rudež, kao i **4 monitoring sastanka**. Dio projektnih aktivnosti odnosio se i na uspješno zagovaranje za nastavak podržavanja završetka jednogodišnjeg pripravničkog staža (do 31.03.2008.) od strane lokalne zajednice.

d) Evaluacija projekta

Na kraju projektnog ciklusa pod vodstvom dipl.psih. Edite Čolo, sprovedeno je fokus grupno istraživanje sa grupom pripravnika i grupom mentora, a dobiveni rezultati ukazuju na to da obje grupe smatraju da je projekat ispunio postavljenje ciljeve i u najvećem dijelu opravdao njihova očekivanja, te omogućio da spoznamo koji su maksimalni dometi i ograničenja kada je u pitanju saradnja nevladinih i vladinih organizacija na polju socijalnog uključivanja.

H. Prevencijada i proslava Dana Udruženja UG NARKO-NE, 06.12.2008.godine, Multimedijalna sala Kina Ilidža

Mirela Vrana, dipl. politolog, projekt koordinatorica

Proslavi Dana udruženja prisustvovalo je **140 gostiju**. Program se sastojao iz dva dijela: **Prevencijada i oficijelni dio**.

Na **Prevencijadi** je 45 srednjoškolca volontera peer projekata, podijeljenih u 10 grupa, imalo zadatak da na zabavan način istraži prevenciju ovisnosti u gradu Sarajevu.

U oficijelnom dijelu, premijerno je prikazana **predstava Korak u bolju budućnost** u izvedbi volontera projekta *Intercity teatar*, pod vodstvom glumice Dženite Imamović;

Predstavljeni su rezultati projekata Udruženja, te kao potvrdu o učešću u Projektu dodijeljeno 113 **certifikata** volonterima iz 5 projekata i to za:

- 39 volontera «Stariji brat, starija sestra»
- 29 srednjoškolaca, volontera u Interkulturalnim kreativnim sedmicama iz Viteza (15) i Vareša(14),

- 14 volontera u redakciji Preventeena
- 22 volontera Intercity teatar projekta
- 9 pripravnika.

Ovom prilikom prisutnima su se i prof. dr. Ismet Dizdarević, predsjednik Udruženja, s. Magdalena Schildknecht, direktorica NARKO-NE, Jasmin Bešić, ispred Ureda načelnika općine Ilidža, te Sanja Horvat, članica Upravnog odbora.

Program je, također uključivao i:

- **Nagradnu igru**, u kojoj su učestvovali pozvani volonteri. Zadatak nagradne igre bio je pogoditi po slikama o kojem projektu i aktivnosti je riječ.
- Predstavljanje 8. broj **PREVENTEENA** čija je glavna tema bila „Prevenција ovisnosti kroz volonterski rad“

I. Rukovodstvo organizacije, Upravni odbor

a) Osoblje

RUKOVODSTVO ORGANIZACIJE

Volonterski rad

Predsjednik: Prof. dr. Ismet Dizdarević, profesor psihologije,
Zamjenik predsjednika: Fra Stipan Radić, ravnatelj HKO „Kruh sv. Ante“,

Upravni odbor: Ivona Čelebičić, UG proMente za socijalna istraživanja,
Marija Grabovac, Služba za društvene djelatnosti, Vitez,
Sanja Horvat, menadžer projekta Caritas BK BiH,
Dejan Miković, projekt asistent UG NARKO-NE,
Atifa Mutapčić, Služba socijalne zaštite Vogošća.

ZAPOSLENICI

Direktorica: s. Magdalena Schildknecht, dipl. psih. i ped.

Projekt koordinatori 2008.g.
.
Ugovor o radu, svi doprinosi i porezi uplaćeni u Sarajevu
Alma Hadžiskakić, dipl. scr., Stariji brat, starija sestra, od sept. 04.
Nerma Daut, dipl. psih., Razvoj preventivnog programa, od okt. 06..
Mirela Džindo, dipl. pol., Intercity teatar projekt, od jula 07.g.
Dejan Miković, dipl. scr., Usvršavanje za preventivni rad, do 31.10.08.g.

Pripravnici 2008.g.: *Pripravnici, ugovor u radu*
Edita Čolo, dipl. psih., Razvoj preventivnog programa, do 31.03.08.g.
Kanita Kulić, dipl. ped., Usvršavanje za preventivni rad, do 31.10.08.g.
Alisa Muratović, dipl. scr., Usvršavanje za preventivni rad, od 01.04..08.g.
Andrea Mijatović, dipl. psih., Usvršavanje za preventivni rad, od 01.04..08.
Tihana Majstorović, dipl. psih., Usvršavanje za preventivni rad, od 07.04..08.
Milena Tambur, dipl. ped., Usvršavanje za preventivni rad, od 01.04..08.g.
Anela Vehabović, dipl. log., Usvršavanje za preventivni rad, od 01.04..08.g.
Minela Imamović, dipl. ped., Usvršavanje za preventivni rad, od 01.04..08.
Danijela Perišić, dipl. ped., Usvršavanje za preventivni rad, od 01.04..08.g.

Stipendisti 2008.g.
Šejla Babić, stud. scr., Sarajevo
Irena Fišić, apsolutnica žurn., Preventeen
Ivan Kutleša, apsolutnica prava., Preventeen
Vanja Milinović, studentica engleskog jezika, Mostar
Miroslav Valenta, stud. pol., Interkulturalne kreativne sedmice IKS
Aida Zubača, studentica žurnalistike, Sarajevo

b) Djelovanje Upravnog odbora

Upravni odbor je održao ukupno četiri Sjednice i Godišnju skupštinu. Na sjednicama se redovno vodio zapisnik i arhivirao u Udruženju.

Datumi sjednica i teme o kojima se razgovaralo i raspravljalo:

- 19.02.2008. Pripreme za Skupštinu 2008. g.; Analiza provedenih zadataka UO u 2007.g.; Strateški plan protiv maloljetničke delikvencije u Kantonu Sarajevo i prijedlog projekata Udruženja koji bi mogli biti dio tog plana,
- 18.03.2008. 6. godišnja Skupština: izbor novog člana upravnog odbora – zamjene za Tamaru Mišković. Izabran je Dejan Miković, učesnika projekta Usvršavanje za preventivni rad. Specijalni gosti su 12 osnovnoškolci iz Vareša, volonteri projekta „Zdrava škola“,
- 10.06.2008. Usvajanje zapisnika sa 6. godišnje Skupštine udruženja NARKO-NE od 18.03.2008.g; Osvrt na početnu fazu realizacije projekta „Usvršavanje pripravnika...“, od 01.04.08 – 31.10.08.g.
- 23.09.2008. Podnošenje izvještaja i predstavljanje planova po projektima; diskusija o predviđenim događajima na nivou Udruženja
- 26.11.2008. Podnošenje izvještaja i predstavljanje planova po projektima: Teambuilding seminar, 24.-27.09.08.; *Stariji brat, starija sestra* konferencija u Banja Luci, 05.11.08.g.; Diskusija o Danu UG NARKO-NE, 06.12.09.g.

Sarajevo, 23.03.2009.g.

Predsjednik UG NARKO-NE
prof.dr.Ismet Dizdarević